

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ  
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ, МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декан біологічного факультету

\_\_\_\_\_ Л.О. Омелянчик \_\_\_\_\_  
(підпис) (ініціали та прізвище)

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018

**Рибогосподарська меліорація та проектування**  
(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки \_\_\_\_\_ магістра \_\_\_\_\_  
(назва освітнього ступеня)  
спеціальності 091 «Біологія»

освітньо-професійна програма Мисливське господарство

**Укладач: Тунік А.Г., к с.-г. н., доцент, доцент кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології**

Обговорено та ухвалено  
на засіданні кафедри біології лісу,  
мисливствознавства та іхтіології

Протокол № \_\_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 р.  
Завідувач кафедри біології лісу,  
мисливствознавства та іхтіології

\_\_\_\_\_ В.І. Домніч

Ухвалено науково-методичною радою  
біологічного факультету

Протокол № \_\_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 р.  
Голова науково-методичної ради  
факультету біологічного факультету

\_\_\_\_\_ В.В. Перетятко

2018 рік

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <b><u>09 Біологія</u></b>	нормативна	
Розділів –	Спеціальність <b><u>091 Біологія</u></b> (шифр і назва)	<b>Рік підготовки:</b>	
Загальна кількість годин – 90 год.		-	2-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 10 год. самостійної роботи студента – 80 год.		<b>Лекції</b>	
		-	6 год.
	Освітньо-професійна програма <b><u>Мисливське господарство</u></b>	<b><u>Практичні</u></b>	
		-	4 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
Рівень вищої освіти: <b>магістерський</b>	-	80 год.	
	<b>Вид підсумкового контролю:</b> залік		

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Рибогосподарська меліорація та проектування» є: надання студентам комплексу теоретичних та практичних знань і формування навичок самостійної роботи з основ рибогосподарської меліорації та проектування з подальшим використанням отриманих знань для підвищення ефективності рибництва в господарствах; розвиток експериментальних умінь та навичок самостійної діяльності у вирішенні господарських задач, на практиці вивчити основи ставкового рибництва і біотехнічні процеси.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Рибогосподарська меліорація та проектування» є: надання майбутнім фахівцям комплексу знань закономірностей динаміки і розвитку промислових риб як у часі, так і в

просторі, встановлення їх видової специфіки; досягнення ефективності меліоративних робіт як об'єкта, що має важливе господарське значення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**знати:**

- організацію й основи проектування ставкового рибного господарства, а також біотехніку ставкового рибництва;
- з технології вирощування товарної риби у ставовій аквакультурі; зариблювати малі водоймища, підготовку кормів для різних видів риб;
- методи інтенсифікації в рибництві.

**вміти:**

- визначати площу загального водозбору ставка;
- робити зйомку земельної ділянки (водойми), розробляти програми обстеження ділянки, відведеного під будівництво рибницького господарства;
- розраховувати потужність рибницьких господарств і їхньої виробничо-економічної ефективності;
- застосовувати біотехнікою меліоративних робіт ставкового господарства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**: здатність використовувати базові знання у галузі іхтіології та аквакультури; здатність прогнозувати ефективність меліоративних робіт і проектування, стану екосистем та оцінки їх ефективності; базові знання про принципи структурної та функціональної організації рибничих господарств; здатність використовувати сучасні інтенсивні технології в рибництві.

**Міждисциплінарні зв'язки.**

Для повноцінного засвоєння навчального матеріалу з дисципліни «Рибогосподарська меліорація та проектування» необхідно мати знання щодо особливостей біології та екології гідробіонтів, тому базовими для вивчення дисципліни є «Загальна іхтіологія», «Екологія», «Інтенсивні технології в рибництві», «Основи генетики та селекції в рибному господарстві». Компетентності сформовані у студентів під час вивчення даної дисципліни використовуються в подальшому для проведення науково-дослідних та проектних робіт під час виконання кваліфікаційної роботи магістра та майбутньої професійної діяльності.

**3. Програма навчальної дисципліни**

***Розділ 1.Рибогосподарська меліорація і комплексні характеристики рибного господарства***

*Тема 1. Вступ. Рибопродуктивність водоймищ і рибогосподарська меліорація, проблеми збереження рибного господарства*

Нині важливим у рибному господарстві є розвинення виробничо-технічного і наукового потенціала для виробництва риби, її обробки і охорони рибних ресурсів. Основними напрямками наукової діяльності рибного господарства

є: розробка перспектив розвитку рибного господарства; розробка принципово нових технологічних і біотехнічних процесів штучного риборозведення; розробка проектів нових реконструкцій, модернізації діючих рибоводних підприємств і головне проведення рибомеліоративних робіт..

*Тема 2. Завдання рибогосподарської меліорації Зміна режиму водоймищ.*

Корінні і поточні меліоративні роботи. Гідрологічний режим водоймищ. Меліоративні роботи Національна академія аграрних наук України — головна наукова установа, що визначає та розробляє перспективні напрями розвитку рибного господарства, координує та здійснює методичне керівництво науково-дослідними роботами з рибництва та рибальства на внутрішніх водоймах України.

*Тема 3. Сучасний стан меліоративних робіт.*

Сучасний стан рибного господарства знаходиться в процесі постійного реформування, яке проявляється як в зміні центрального органу виконавчої влади в галузі рибного господарства, в постійному вдосконаленні технологій виробництва, вирощуванні і розмноженні рибного ресурсу, спостерігається знос, занепад і "розтягування" морського флоту України. Наявність цих та інших чинників аж ніяк не стимулюють розвиток галузі, а, навпаки, викликають зниження її можливого потенціалу, а беручи до уваги, що рибне господарство являється галуззю національної економіки, то це йде аж ніяк не на користь її розвитку.

## ***Розділ 2. Особливості організації та проведення меліоративних робіт в рибних господарствах.***

*Тема 4. Управління меліоративними роботами у рибному господарстві.*

Рибальство є комплексним сектором економіки, що включає широкий спектр видів діяльності - від прогнозування сировинної бази галузі до організації торгівлі рибною продукцією в країні і за кордоном. З багатьма державами містить міжурядові угоди про організацію використання водних біологічних ресурсів в їх виняткових економічних зонах, в районах дії міжнародних конвенцій з рибальства та у виключній економічній зоні України. У рибному господарстві працюють підприємств різних форм власності.

*Тема 5. Рибоводна меліорація. Рибоводна технічна. Агрорибоводна.*

Роботи з поліпшенням гідрологічних і гідрохімічних умов водоймищ. Біологічна аерація. Хімічна аерація. збереження та раціональне використання

водних біоресурсів. Порядок взаємовідносин між органами державної влади, місце рибогосподарську діяльність у внутрішніх водних об'єктах..

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	усього	у тому числі		
л		пр.	сам. роб.	
1	2	3	4	5
<b>Розділ 1. Рибоводна меліорація</b>				
Тема. Рибопродуктивність водоймищ і рибогосподарська меліорація.	15	1	1	13
Тема 2. Структура рибного господарства.	15	1	0,5	13,5
Тема 3. Сучасний стан меліоративних робіт.	15	1	0,5	13 ,5
Разом за розділом 1	45	3	2	40
<b>Розділ. організації т меліоративних робіт в рибних господарствах.</b>				
Тема 4. Управління меліоративними роботами у рибному	23	2	1	20
Тема 5.Рибоводна і агробіологічна меліорація	22	1	1	20
Разом за розділом 2	45	3	2	40
<b>Усього годин</b>	90	6	4	80

#### 5. Теми лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Проблеми збереження рибного господарства	1
2	Тема 2. Структура рибного господарства в Україні	1
3	Тема 3. Розвиток рибного господарства в Україні	2
4	Тема 4. Управління у рибному господарстві	1
5	Тема 5.Рибоводна технічна і агробіологічна меліорація	1
Разом		6

#### 6. Теми практичних

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Рибогосподарська меліорація	1
2	Тема 2. Структура проведення меліорації	0,5
3	Тема 3. Сучасний стан проведення меліоративних робіт.	0,5
4	Тема 4. Управління меліоративними проектними роботами	1

5	Тема 5.Організація проектних робіт	1
Разом		4

## 8. Види контролю і система накопичення балів

Визначення рівня знань, умінь і навичок засвоєних студентом з навчальної дисципліни здійснюється у формі поточної та підсумкової атестації.

### Розподіл балів, які отримують студенти за системою накопичення

№ п/п	Види контрольного заходу / кількість контрольних заходів / кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдань практичної роботи	5	8	40
2	Контрольне опитування за результатами вивчення матеріалу <i>Розділу</i> (проводиться по завершенню проведення <b>лабораторії роботи 2</b> у вигляді письмового опитування).	1	0-10	10
3	Контрольне опитування за результатами вивчення матеріалу <i>2 розділу</i> (проводиться по завершенню вивчення <b>Теми 5</b> у вигляді письмового опитування).	1	0-10	10
4	<b>Підсумковий контроль – залік</b>			
	<b>Контрольне опитування</b> за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу)		40	40
<b>Усього</b>		<b>6</b>		<b>100</b>

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

**Поточний контроль** здійснюється в процесі вивчення дисципліни на практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Формами поточного контролю з навчальних занять є: усне опитування під час проведення практичних занять, перевірка і захист практичних робіт.

**Результат виконання і захисту практичних завдань оцінюється окремо за такою шкалою:**

8 – всі завдання певної роботи виконані повністю без помилок; балів студент демонструє всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння ним основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних ситуацій; виявляє творчі здібності у розумінні, викладі та використанні навчального матеріалу;

6-8 – завдання певної роботи виконані без суттєвих помилок, студент бала демонструє володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння

необхідними методами та методиками передбаченими програмою.

4-6 – більше 30 % завдань певної роботи виконані частково або не вірно;  
бала студент демонструє значні прогалини у знаннях основного та обізнаний із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методиками передбачені програмою дисципліни використовуються не вірно. Виконання роботи не зараховується і повертається студенту на доопрацювання.

**Результат письмового опитування оцінюється за такою шкалою:**

- 8 балів – студент самостійно відповів не менше 90% питань; відповіді точні та повні
- 6-8 балів – студент самостійно відповів не менше 60% питань;
- 4-6 балів – студент самостійно відповів не менше 30% питань;
- 2-4 балів – студент самостійно відповів не менше 10% питань.

**Підсумкова атестація** – залік (40 балів) складається із балів за результатами оцінювання усного опитування .

**Розподіл балів за видами та формами підсумкової атестації**

Питання	Кількість балів	Вимоги до відповіді
<b>Результат складання заліку оцінюється за такою шкалою</b>		
Питання з відкритою відповіддю	35-40	– демонстрація сформованого мислення; – знання і розуміння всього програмного матеріалу в повному обсязі; – послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий виклад матеріалу; – самостійне, впевнене і правильне застосування знань в конкретних умовах; – вміле формування висновків та узагальнень.
	30-35	– демонстрація сформованого мислення; – знання і розуміння всього програмного матеріалу в повному обсязі; – послідовний, логічний, безпомилковий виклад матеріалу; – правильне і без особливих труднощів застосування знань в конкретних умовах; – формування висновків та узагальнень.



	20-30	<ul style="list-style-type: none"> <li>– знання і розуміння тільки основного програмового матеріалу в обсязі, який дозволяє застосовувати наступний програмний матеріал;</li> <li>– спрощений виклад матеріалу;</li> <li>– застосування окремих знань в конкретних умовах при допомозі викладача;</li> <li>– допущення окремих суттєвих помилок.</li> </ul>
	15-20	<ul style="list-style-type: none"> <li>– поверхове знання і розуміння основного програмового матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал;</li> <li>– непослідовний виклад матеріалу з допущенням істотних помилок;</li> <li>– невміння робити узагальнення та висновки;</li> <li>– невміння застосовувати знання у практичній діяльності.</li> </ul>

## Література

### Основна:

1. Андрющенко А.І., Алімова С.І. Ставове рибництво: Підручник. – К.: Видавничий центр НАУ, 2008 – 636 с.: іл.
2. Алімов С.І., Андрющенко А.І. Осетрівництво: Навч. Посіб. – К.: 2008. – 502 с.: іл.
3. Шерман І.М., Євтушенко М.Ю. Теоретичні основи рибництва: підручник – К.: Фітосоціоцентр, 2012. – 484 с.
4. Богерук А.К. Биотехнологии в аквакультуре: теория и практика. – М.: Б 73 ФГНУ «Росинформротех», 2006. – 232 с.
5. Алімов С. І. А50 Рибне господарство України: стан і перспективи. – К.: Вища освіта, 2003. – 336 с.: іл.
6. Черномашенцев А. И., Мильштейн В.В. Ч-49 Рыбоводство. – М.: Легкая и пищевая пром-сть, 1983. – 272 с.
7. Кох В., Банк О., Йенс Г. Рыбоводство: пер. С нем. – М.: Пищевая пром-сть, 1980. – 218 с. Западный Берлин, 1976.
8. Зав. ред. Н. Г. Ланда. Сборник нормативно-технологической документации по товарному рыбоводству. – Москва, 1986. – 574.
9. Ихтиопатология/ Головина Н.А., Стрелков Ю.А., Воронин В.Н., Головин П.П., Евдокимова Е.Б., Юхименко Л.Н. Под ред. Головиной Н.А., Бауера О.Н. - М.: Мир, 2007. — 448 с.

### Додаткова

1. Давыдов О.Н., Темниханов Ю.Д. Болезни пресноводных рыб. — К.: Ветинформ, 2003. — 544 с.
2. Справочник рыбовода. Профилактика болезней рыб/ Грициняк И.И., Сидоров Н.А., Матвиенко Н.Н., Шульга Е.В., Сазанова Н.Н. - К.: Рыбка моя, 2008. - 112 с.

3. Основные заболевания осетровых в аквакультуре/ Казарникова А.В., Шестаковская Е.В. - М.: Издательство ВНИРО, 2005.- 104 с., 1973. — Том. 1. — 696 с.
4. Экологическая экспертиза причин массовой гибели рыб/ Брагинский Л.П., Давыдов О.Н.; НАН Украины, Ин-т зоологии им. И.И. Шмальгаузена. — К.: [б.и.], 1996. - 128 с.

1.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:  
[http://library.znu.edu.ua//site/obyavlenia/DSTU\\_7-1\\_2006-Bibliografichnuy\\_zapus.pdf](http://library.znu.edu.ua//site/obyavlenia/DSTU_7-1_2006-Bibliografichnuy_zapus.pdf)

2. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

3. <http://e-heritage.ru/unicollections/list.html?id=42033753&noroot> – електронна бібліотека

4. <http://zakon.rada.gov.ua/> – Законодавство України

5. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – Урядовий портал

Погоджено  
з навчальним відділом

\_\_\_\_\_

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_

Додаток  
(роздруковується у разі внесення змін)

**Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни**

